

Nr 602

av herr Enlund m. fl.

om enhetliga regler för avdrag vid inkomsttaxeringen för resa med egen bil.

Resor till och från arbetet

Enligt de regler som f. n. gäller vid inkomsttaxering beträffande avdrag för kostnader för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats atnjutes ett schablonavdrag på kr. 3:50 per mil upp till 1 000 mil per år och med kr. 2:20 per mil för körsträckor däröver. Dessa schablonbelopp uträknas och fastställs av riksskatteverket enligt riksdagsbeslut 1969. Beloppet kr. 3:50 anses täcka både fasta och rörliga kostnader för resor till och från arbetet. Det lägre beloppet kr. 2:20, som tillämpas för körsträckor över 1 000 mil avser att endast täcka de rörliga kostnaderna.

Huruvida avdrag vid inkomsttaxeringen skall få göras med ovannämnda schablonbelopp är beroende av tillgången på allmänna kommunikationsmedel samt avståndet mellan bostad och arbetsplats. Mot de regler som därvid tillämpas har vi ingenting att invända. De rättvisekrav vi diskuterar i denna motion gäller inte gränsdragningen mellan å ena sidan de skattskyldiga som har rätt till kostnadsavdrag för resor till och från arbetet och/eller för resor i tjänsten (arbetet) och å andra sidan de skattskyldiga som inte har denna rätt. Motionens syfte är i första hand att astadkomma rättvisa inom den förstnämnda kategorin skattskyldiga. Uppenbara orättvisor inom denna grupp kan rimligtvis inte motiveras med hänvisning till de skattskyldiga som inte alls använder bil till och från arbetet eller i tjänsten.

Vi anser oss särskilt böra understryka detta syfte med motionen *därför att skatteutskottet vid behandling av en motion med likartat innehåll vid 1973 års riksdag i det närmaste helt förbigick de rättvisekrav som ställdes i motionen*. I sitt försvar för de lägre avdragen vid resor till och från arbetet skriver utskottet: "En schablon av denna art bör inte otillbörligt missgynna den som inte har möjlighet att erhålla bilkostnadsavdrag. Från dessa synpunkter är schablonen enligt utskottets mening väl avvägd." (SkU 1973 9.) Huruvida schablonen är väl avvägd även med hänsyn till att skattskyldiga som för resor i statlig eller kommunal tjänst får dra av hela den erhållna reseersättningen, som är betydligt högre per mil, beröres inte alls i utskottets skrivning.

Resor i tjänsten

När det gäller resor i tjänsten tillämpas helt olika regler för befattningshavare i statlig och kommunal tjänst i förhållande till övriga anställda.

Statliga och kommunala befattningshavare

Enligt kommunalskattelagen 32 § 3 mom. skall resekostnadsersättningar och traktamentsersättningar som utbetalas till arbetstagare icke tagas upp som intäkt. Enligt taxeringsförordningen § 37 utelämnas dessa ersättningar i kontrolluppgifter från arbetsgivaren. I praktiken betyder detta att statliga och kommunala befattningshavares resekostnader i tjänsten får dras av vid inkomsttaxeringen med f. n. kr. 5:- per mil för de första 700 milen, med kr. 3:50 för sträckor mellan 700 och 1 500 mil samt med kr. 2:80 för sträckor över 1 500 mil.

Befattningshavare i enskild tjänst

För personer i enskild tjänst gäller enligt kommunalskattelagen 32 § 4 mom. att resekostnaderna skall redovisas som intäkt. I gengäld får kostnaderna för resor i tjänsten i dessa fall avdragas (kommunalskattelagen 33 §). Och enligt anvisningarna till samma paragraf torde avdrag "med samma belopp som den anvisade ersättningen i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas". I den mån dessa anvisningar följes uppstår ingen orättvisa mellan å ena sidan de statligt och kommunalt anställda skattskyldiga, som helt slipper redovisa reseersättningarna, och å andra sidan övriga som måste redovisa ersättningen som intäkt och får göra motsvarande avdrag.

Men i de fall då en skattskyldig på grund av annan verksamhet, t. ex. som egen företagare, måste redovisa de verkliga bilkostnaderna (drift- och avskrivningskostnaderna) har taxeringsmyndigheterna möjlighet att reducera avdraget till därvid framräknat milpris. *Då uppstår den situationen att en reseersättning, som för flertalet skattskyldiga ej till någon del beskattas, i dessa speciella fall blir delvis beskattad.*

Olikartad behandling

I följande tabell redovisas skillnaderna mellan olika kategorier skattebetalares möjligheter att vid inkomsttaxeringen dra av kostnader för resor med egen bil.

Körsträcka mil/ar	Avdrag kr/mil			Till och från arbetet	Skillnad mellan 4 och 5	Skillnad mellan 4 och 5 kr/ar
	Resor i tjänsten (arbetet)					
	Egen rörelse	Enskild tjänst	Statlig/ kommunal tjänst			
1	2	3	4	5	6	7
0 700	Enligt särskild utredning om verk- liga kostnader		5:00	3:50	1:50	1 050:-
701 1 000			3:50	3:50	0:-	0:-
1 001 1 500			3:50	2:20	1:30	650:-
1 501 2 500*			2:80	2:20	0:60	600:-

* För körsträckor längre än 2 500 mil kvarstår skillnaden i kolumn 6 oförändrad med 60 öre.

Motiv för utredning

Enligt vår mening föreligger starka skäl för en utredning med uppgift att se över de bestämmelser vi i det föregående beskrivit. Bland de frågor som man därvid bör söka besvara vill vi nämna följande:

1. Varför åläggs skattskyldiga, som använder bilen i egen rörelse eller i enskild tjänst, att redovisa den faktiska bilkostnaden? Varför räcker det inte med att skattemyndigheterna erhåller uppgift om körsträckor i arbete/tjänst, på vilka schablonbelopp sedan kunde tillämpas?

2. Om den i fråga 1 nämnda redogörelsen ändå anses nödvändig – varför är den då inte lika nödvändig beträffande resor till och från arbetet eller resor i statlig/kommunal tjänst?

3. Hur motiverar man att den som kört t. ex. 2 500 mil till och från arbetet för sina bilkostnader får dra av ett 2 300 kr. lägre belopp per år än den som kört lika lång sträcka i statlig eller kommunal tjänst?

4. Eftersom ersättningar för resor i statlig eller kommunal tjänst inte alls redovisas till skattemyndigheten – hur kan skäligt avdragsbelopp (3:50 eller 2:20) fastställas för resor till och från arbetet i de fall då en skattskyldig använder sin bil för båda slagen av resor?

När vi i det föregående talat om resor i statlig eller kommunal tjänst är vi medvetna om att ett mycket stort antal större företag i vårt land av taxeringsmyndigheten befriats från skyldigheten att på kontrolluppgiften redovisa reseersättningar och traktamenten som utgivits till vissa grupper av de anställda. För dessa grupper gäller följaktligen att kostnader för resor i tjänsten vid taxeringen behandlas enligt den metod som gäller för statliga och kommunala befattningshavare.

Vi vill slutligen omnämna att traktamentsbeskattningsutredningen, som väntas avlämna sitt betänkande i början av innevarande år, sannolikt behandlat frågor som är besläktade med de problem vi tagit upp i denna motion. Det hade måhända varit till fördel om traktaments- och reseersättningar med tillhörande avdragsfrågor behandlats i ett sammanhang. Vid den översyn vi anser nödvändig beträffande bilkostnadsavdragen vid inkomsttaxeringen bör självfallet hänsyn tagas till de resultat traktamentsbeskattningsutredningen kommit fram till. Likaså bör man beakta de problem som skatteutskottet i fjolårsbetänkandet (SkU 1973:9) gjorde till en huvudfråga – nämligen hänsyn till de skattskyldiga som inte alls använder egen bil vid resor till och från arbetet eller i tjänsten/arbetet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda föreslår vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om åtgärder i syfte att skapa enhetliga och för olika grupper av skattskyldiga, så långt det är möjligt, likartade regler beträffande rätt till

avdrag vid inkomsttaxeringen för kostnader för resor med egen bil till och från arbetet och i tjänsten.

Stockholm den 24 januari 1974

ERIC ENLUND (fp)

VAIDO CARLSTRÖM (fp)

KARL-ERIC NORRBY (c)

ALLAN ÅKERLIND (m)

TORSTEN STRIDSMAN (c)